

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: Bez p o c z t y: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z p o c z t a: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRENUMERATA

Na trzeci kwartał 1853 GAZETY LWOWSKIEJ z DODATKAMI, od 1go lipca do ostatniego wczesnia:

Dla Miejsceowych 3 złr. 45 kr.
Z opłatą pocztą 4 złr. 30 kr.

Kto wymaga kwitu, nadplaca ile na stępel przypada, i nadto jeżeli kwit ma kantor franco odsyłać, dodać raczy należności tyle cō wynosi opłata listu na jego odległość.

PRZEGLAD.

Monarchya austryacka. — Hiszpania. — Anglia — Francya. — Włochy. — Niemce. — Grecya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej pocztą. — Wiadomości handlowe.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Kraków, 1. czerwea. Na wybudowanie kościoła w Więdnium ku pamiątce ocalenia Jego c. k. Apostolskiej Mości wpłynęły następujące dalsze składki:

(Ob. Nr. 139, 140, 141, 142 i 145 Gaz. Lw.)

Przez c. k. urząd obwod. w Jaśle 223r.10k., a mianowicie: PP. mandat. Brzyszkowski 1r., za pośrednictwem gr. kat. dziekana Krynickiego 10r.10k., właściciel dóbr p. Bened. Spaventi 50r., JX. dziekan Krynicki 2r., JX. proboszcz Brylak 2r., przez dom. Dukla: pp. Jan Lange 2r., Jak. Brożyński, Wacł. Morawetz i Dzierzanowski po 1r., konwent OO. Franciszkanów 2r., w mniejszych składkach 2r.13k. — Przez magistrat w Gorlicach, mianowicie: pp. Nowoński 5r., Richter 2r., Albrycht 3r., Bauknecht 2r., J. Kapuściński, K. Kapuściński, Filipowicz, Złamski, Leuchtag, Alexandrowicz, Rosner, Stiglitz i Nebenzahl po 1r., w mniejszych składkach 22r.; — przez dom. Moderówka: mandat. Kudelka 4r., gminy: Moderówka, Jaszczew, Szebnie, Czeluńca, Bajdy i Ustrońa 6r.10k., przez dominium Rzepnik Biskupi p. Józ. Kwiatkiewicz 1r., a gminy okregowe 4r., przez magistrat w Bieczu, mianowicie: pp. Franc. Mikłaszewski 2r., Jak. Nędzki, Rozejowski Bazyli, Paczyński Józ., Załuski Kaj. i konwent OO. reformatów po 1r., w mniejszych składkach 2r.31k., przez domin. Błazowa, gminy: Błazowa 4r.14k., Biała 1r.39k., Futonia 5r.3k., Piatkowa 1r.19k., Kąkolówka 1r.7k., pp. Emil Bandrowski 2r., Jul. Nawrocki 1r.8k., Mendel Unger 30k., przez dom. Łuzna, mianowicie: pp. Jan Gryglewski 2r., Marcei Werecki, Tadeusz Muczowski i Jan Pawłowski po 1r., gminy: Siedliska 6r., Biesna 4r., Wola Łuznańska 6r.20k., przez dziekanat w Stryżowie, mianowicie: pp. Jan Bieńkowski 1r., Jan Samolewicz 5r., Rud. Benezek 44k., Jan Kolbuszewski 5r., Józ. Grodecki 1r., Fr. Kwiatkiewicz 2r., Marc. Jędrzejowski 1r., Jan Pietrzycki 2r., Jakób Filar 1r., ks. Mich. Migacz 2r., parafianie w Łutezy 2r.16k., ks. Jul. Leszczyński, Szymon Jedliński i Winc. Machunik po 1r., Wal. Zgrzebnny 30k., Tytus Hibl 3r., Józ. Twarog 1r.30k., Jan Ryłski 2r., Jak. Dziedzic, Mich. Solecki i Andr. Zgrzebnny po 40k., przez dom. Suchodoł, gminy: Krościenko niżne 3r., Suchodoł 2r., Głównienka 1r.56k., w mniejszych składkach 40k. — Przez urząd obwod. w Jaśle 105r.7k., mianowicie przez c. k. urząd podatk. w Krośnie: pp. Michał Weselowski 2r., Jan Zaremba 1r., gminy: Korczyzna 2r.3k., Odrzykoń 7r.6k., Wrocanka 2r.9k., przez urząd podatk. w Brzostku: pp. Feliks Stokłosiński i Feliks Sliżyński po 1r., gminy: Dębowa 2r., Kamienica górna 1r.30k., przez urząd podatk. w Frysztaku p. Józ. Jarocki 1r., w mniejszych składkach 12k. — Przez urząd podatk. w Stryżowie: pp. Hier. Winkler i Fel. Alexandrowicz po 1r., Wojnarowski 3r., Karol Nitsche 10r., Ryłski 5r., Mendel Bergglas 2r., Sermak Piotr 1r.6k., gminy: Żarnowa 3r.5k., Przedmieście czudeckie 1r.26k., Nowa wieś 1r.39¹/₄k., Zaborów 2r.51¹/₄k., Wyrzne 24k., Babica 6r.31k., Zarzyce 3r.2k., Glinik charzewski 1r.30k., inne osoby 6r.32k., gmina Wójtowa 1r. — Przez Bocheński c. k. urząd obwod. 129r.11¹/₄k., a mianowicie: dom. Staniątka 13r.33k., c. k. urzędnicy kam. admin. okręg. i kasy 14r.40k., p. Ant. Boguszewski 10r., pani Kamilla Zielonka 10r., Stan. i Wład. Zielonka 5r., pp. Jan Witkowski 2r., Jan Waszkowski 40k., Ludw. Görtz 1r., Michał Szybański 1r., Ludw. Węglarski 30k., Komorowski 1r., Ign. Oku-

niewski 2r.10k., Kanty Makulski 2r., Xaw. Wykowski 5r., Jan Machnicki 2r., gminy: Surówki 1r.10¹/₄k., Proszowki 4r.5k., Taszyce 50k., Koźmicki 50k., Rożnowa 1r.30k., Chorągiewka 1r.9k., Mietniów 1r.32k., Grajów 2r.20k., Raciborsko 3r.10k., dom. Buzyna 2r., państwa: Kamionna i Zbydniów po 1r., gminy: Zbydniów 3r.40k., Kamionna 2r., Pasierbica 41k., Laskowa 10r.25k., Makowice 1r.17k., Rozdziele górne 1r.40k., Rozdziele dolne 1r.17k. — Następnie urzęda podatk. w Podgórzu, Wiśnicz, Dobczycach, Wieliczce i Brzesku 45r.35³/₄k., a mianowicie: gmina Zakrzówek 3r.8²/₄k., pp. Zajęczkowski 5r., Ryłski 1r., Eminowicz, Schön i Kaczkowski po 3r., Ortyński 2r., Znamięcki 2r., Kuszpeński 2r., Dobrzański, Jasiński, Zelański, Schmiritz, Jopek, dr. Trommelschläger i Voigt po 1r., w mniejszych składkach 2r.10k., Karol Germann 1r., Eibenschütz 3r., Józ. Bittner i Jan Dąbrowski po 1r., w mniejszych składkach 43¹/₄k. gmina Przebierzany 34k., p. Józ. Miskej 5r. W ogóle 2703 zr. 30²/₄ kr. i pięć dukatów w złocie.

Daliczywszy do tego poprzednio wykazaną sumę 8478 zr. 5⁵/₈ kr. i 9 dukatów w złocie

Wynosi ogółową sumę w kwocie 11,181 zr. 36¹/₈ kr. mon. konw. i 14 dukatów w złocie.

Wiedeń, 24. czerwea. Dnia 25. czerwea 1853 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Więdnium i będzie rozestany XXXV. zeszyt dziennika rządowego ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera pod Nr. 109. Rozporządzenie ministryum sprawiedliwości z dnia 15go czerwea 1853, którem mocą najw. upoważnienia z dnia 29. maja 1853 wydano prowizoryczną instrukcyę o procedurze sądowej w sprawach prawnych oprócz spraw spornych dla Siedmiogrodu i nakazano, ażeby z dniem 1. września 1853 w użycie weszła.

Sprawy krajowe.

Lwów, 19. czerwea. Prezes c. k. komisji dla teoretycznych egzaminów ogólnych oddziału powszechnego we Lwowie podaje niniejszem do wiadomości publicznej, że dnia 7. i 21. lipca r. b. odbywać się będą pisemne egzamina ogólne oddziału powszechnego w wspomnianej komisji.

Wiedeń, 24. czerwea. Jego c. k. Apost. Mość raczył najłaskawiej przyjąć dzieło bibliotekarza w ministryum spraw wewnętrznych, dr. *Konstantyna Wurzbach* pod tytułem: „Kościoły miasta Krakowa,” i w dowód uznania przesłać autorowi kosztowny pierścień brylantowy.

(Wiadomości potoczne z Więdnia.)

Wiedeń, 23. czerwea. J. M. Cesarz przybył tu dzisiaj po południu z Preszburga o 3¹/₂ godzinie osobnym pociągiem kolei północnej w asystencyi Swojego adjutanta, i zjechał do c. k. burgu.

— Daniel, książę Czernogóry rozporządził, ażeby we wszystkich w kraju kościołach odprawiano uroczyste nabożeństwo corocznie w dniu urodzin J. M. Cesarza Franciszka Józefa.

— Chociaż dochód z monopolu tytoniu zaprowadzonego dopiero od niedawna w Węgrzech, wynosi teraz już rocznie do sześć milionów złr., to jednak podniosła się tam uprawa tytoniu bardziej niż kiedykolwiek dawniej. Wszyscy uprawiający tytoń, którzy po zaprowadzeniu monopolu chcieli uprawę tę zupełnie zarzucić, zaczęli już zeszłego roku sadzić znów tytoń, i otrzymali daleko większy zysk niż w latach dawniejszych.

— Budowa kolei żelaznej z Bochni do Dębicy będzie jeszcze tego roku ukończona. Właśnie ukończono mosty na Dunajcu, Białe i Wisłoce, teraz zaś rozpoczęto budowę dworców kolei żelaznej i domów strażniczych.

— W Paduy zmarł dnia 21. b. m. p. radca ministryalny *Ex-*

ner, który od dwóch tygodni bawił tam z polecenia ministerium wyznań i nauk publicznych.

— Ukończony już od dawnego czasu projekt do nowej ustawy o puncyrowaniu wzięty będzie niebawem pod ostateczne obrady z uwzględnieniem austr.-pruskiego traktatu handlowego i celnego. (Ll.)

— W porozumieniu z c. k. ministerium finansów ustanowiono począwszy od dnia 1. lipca 1853 w poniżej pomienionych krajach koronnych płacę jazdy pocztowej od jednego konia i pojedynczej poczty w następujący sposób: w niższej Austrii 1 zlr. 8k.; w wyższej Austrii 1 zlr. 6 k.; w Salzburgu 1 zlr. 8 k.; w Styrii 1 zlr. 6 k.; w Karyntyi 1 zlr. 4 k.; w Czechach 1 zlr. 4 k.; w Morawii i Szlązku 1 zlr. 4 k.; w Galicyi z Krakowskiem i Bukowina 1 zlr.; w Tyrolu 1 zlr. 10 k.; w Peszteńskim, Presburskim i Edynburskim okręgu pocztowym 1 zlr. 8 k.; w Koszyckim okręgu pocztowym 1 zlr.; w Wielko-Warazdyńskim okręgu pocztowym 1 zlr.; w Województwie serbskim i temeskim Banacie 1 zlr. 6 k.; w okręgu górskim (Kroackiem litorale) i w Ogulińskim okręgu pułkowym 1 zlr. 8 k.; w Ottochańskim i Likoneskim okręgu pułkowym i w komunalnym okręgu Zengg 1 zlr. 10 k.; w pozostającym kroackim okręgu pocztowym z Siedmiogrodem 1 zlr.; na Wybrzeżu 1 zlr. 8 k.; w Krainie 1 zlr. 4 k. Należytość za kryty powóz na stację oznacza się na połowę a za niekryty powóz na czwartą część należytości jezdnej od jednego konia i jednej poczty. Inne należytości dla pocztylionów (Trinkgeld i Schmiergeld) zostają bez odmiiany. (L. k. a.)

(Kurs wiedeński z 28. czerwea.)

Obligacje długi państwa 5% 93⁷/₈; 4¹/₂% 84; 4% 75¹/₂; 4% z r. 1850. —; wylosowane 3% —; 2¹/₂% —. Losy z r. 1834 217; z r. 1839 131³/₄. Wied. miejsko bank. —. Akcje bankowe 1427. Akcje kolei półn. 222¹/₂. Głognickiej kolei żelaznej 855. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 759¹/₂. Lloyd. 618³/₄. Galic. l. z. w Wiedniu —.

Anglia.

(Sprawy izby niższej d. 20. czerwea.)

Londyn, 21go czerwea. Na wczorajszym posiedzeniu izby niższej zapytał pułkownik *Dunne*, czy to prawda, że grecki rząd zdał się na rozjemczy wyrok Anglii w sporze wynikłym względem posiadania kilku włości, położonych na turecko-greckiej granicy, o które się każdy z obu rządów dla siebie upomina. Lord John *Russell* odpowiedział na to, że turecki rząd chciał je zająć, a grecki rząd postanowił orężem bronić posiadania tych włości; jednakże angielski poseł oświadczył tureckiemu rządowi w porozumieniu z zastępcami innych mocarstw, aby nieprzedsiębrał żadnych gwałtownych środków, pokąd tej kwestyi Anglia, Francya i Prusy nie rozpoznają. Postawie zgodzili się na to, że według stypulacyi z roku 1812, należały te włości do Turcyi; poczem rząd grecki odstąpił zaraz od wszelkiej opozycyi. (Wien. Ztg.)

Hiszpania.

(Misye OO. Jezuitów.)

Madryt, 15. czerwea. Odbywające się teraz prawie we wszystkich prowincjach misye księży Jezuitów zwróciły na siebie powszechną uwagę ludności hiszpańskiej. Od czasu zniesienia zakonów żaden inny nie zdołał zjednać sobie znowu takiej powagi, jak zakon jezuicki. Do zakonu księży Jezuitów wstąpiło kilku nowicyuszów z familii majątnych i znakomych, a nawet jenerałny wika-

ryusz z Madrytu i dziekan katedralny z Toledo rozdali cały swój majątek pomiędzy ubogich i wstąpili do tego zakonu. (P. Z.)

Francya.

(Załatwienie nieporozumienia między Francją i republiką Aequator.)

Paryż, 19. czerwea. *Moniteur* donosi, że zachodzące między Francją i republiką Aequator nieporozumienia są już załatwione. Wiadomo, że francuski jenerałny konsul i sprawujący interesa, hrabia Montholon nie otrzymawszy satysfakcyi opuścił Guayaquil. Z tego powodu stanął przed rzeczonem miastem francuski admirał Febvier Despointes z swoją eskadrą i zmusił samem swoim pojawieniem się tamtejszy rząd do uległości, który natychmiast wypełnił wszystkie podane warunki. Namieniony rząd kazał swemu ministrowi spraw zewnętrznych uniewinnić go za wyrządzone francuskiemu jenerałnemu konsulowi pokrzywdzenie, oświadczył odnośniei publicznej władzy nagane, kazał francuską banderę powitać 21 wystrzałami z dział, i zapłacił obrażonemu francuskiemu poddanemu, wynagrodzenie 8000 piasłrów.

(„Pays“ o kwestyi orientalnej. — Wiadomości z Tulonu i z Alexandryi.)

Paryż, 20. czerwea. Również i dziennik *Pays* oświadcza, że zajęcie księstw naddunajskich nie będzie stanowić dla Francyi *Causus belli*. Będzie się wprawdzie sprzeciwiać traktatom, ale ocenienie tego wypadku i uznanie w nim *casus belli*, przysłuży wyłączenie Porcie, a *Pays* nie życzy sobie, ażeby kwestyę tę przeniesiono z Konstantynopola do Londynu albo do Paryża.

Journal des Debats donosi z Konstantynopola, (6. czerwea). że zdrowie Sultana jest mocno nadwątłone, jednakże nie obudza jeszcze wielkiej obawy.

Według depešy telegraficznej opuścił liniowy okręt *Friedland* o 120 działach Toulon dla połączenia się z eskadrą wiceadmirala *de la Susse*. *Friedland* ma zastąpić okręt *Montebello*, który do Toulonu powraca.

Według wiadomości z Alexandryi z dnia 11. b. m., zawartej w dziennikach Paryskich, miała flota otrzymać rozkaz, ażeby była gotowa do rozwinięcia żagli. Wicekról odbył naradę, na której się znajdowali wszyscy dygnitarze i Soliman Basza (pułkownik Selves). O zapadłych uchwałach nie nie słyhać. Angielski jenerałny konsul M. Murray przygotowuje się do wyjazdu. (Wien. Ztg.)

Włochy.

(Dekoracya ces. austriacka dla rzymskiego malarza Pietro Gagliardi.)

Rzym, 13. czerwea. *Giornale di Roma* donosi: Jego c. k. Apost. Mość Cesarz Austrii dowiedziawszy się o artystycznej zasłudze rzymskiego malarza Pietro Gagliardi w obrazach wykonanych dla tutejszego iliryjskiego kościoła narodowego, równie jak i o bezinteresowności z jaką się ten artysta zajmował wzorowo przeprowadzoną dyrekeją robót przy restauracyi tego kościoła, raczył w uznaniu tych zasług najwyższem postanowieniem z dnia 13. z. m. nadać mu złoty krzyż zasługi. Jego Excelencya hrabia Esterhazy, nadzwyczajny ambasador Jego ces. król. Mości u stolicy Apostolskiej uwiadomił artystę o łasce cesarskiej i doręczył mu zarazem najłaskawiej przyznaną dekoracyę. (Abbl. W. Z.)

Rozmaite wiadomości.

— „*Gaz. des Hopitaux*“ podaje wiadomość o środku odrętwienia czyli pozbawienia wszelkiego w członkach uczucia, który ma być równie jak eter i chloroform skuteczny, a w porównaniu z temi dwoma substancjami nierównie mniej szkodliwy — o czem wynalazca środka pomienionego, p. Richardson przekonał się z licznych doświadczeń na zwierzętach. Nową tą substancją jest powstająca para czyli dymek z zażegnętej purchawki (Lykopodium). Wciąganie dymku tego sprawia w kilku minutach a czasem w kilku już sekundach u zwierząt zupełnie takie same skutki jak eter: zbezładnienie, zwolnienie tętn serca i oddechu, odrętwienie, martwość. P. Richardson przedłużał skutki doświadczeń swoich aż do 2ch godzin, tak, że w ciągu jednej minuty było tylko sześć oddechów. A chociaż ciało zwierzęcia już ostygło, wzrok osłupiał, bicie serca prawie zupełnie ustało, i na pozór całkiem już życie zagasło, to i wtenczas jeszcze ożywał p. Richardson zwierzę samem już uchyleniem dymku czyli pary pomienionej. W Anglii używano substancyi tej od dawnego już czasu miasto dymu siarczanego do podkurzania pszczoł przy podbieraniu ulów, a sposób ten przynosi tę wielką korzyść, że pszczoły z tego nie giną. To więc naprowadziło p. Richardsona na pomysł zastosowania środka pomienionego do odrętwienia także i ludzi, i doświadczał go już kilka razy na sobie ze skutkiem pożądanym.

— Niejaki p. Tremeschin z Wicency wynalazł przyrząd, za pomocą którego można przesłać depešę telegraficzną i otrzymać na nią odpowiedź z zupełnem zachowaniem tajemnicy. Potrzebne do tej

próby fundusze zaliczyła mu tamtejsza „Academia Olympiorum.“ Za pomocą tego przyrządu może więc każdy sam telegrafować, nie posiadając nawet potrzebnych dla telegrafującego wiadomości. Wkrótce rozpocznie p. Tremeschin próby w teatrze olympijskim, w miejscu zgromadzenia towarzystwa pomienionego.

— Od czasu założenia zakonu OO. Jezuitów przez Ś. Ignacego z Loyoli aż do śmierci przewieleb. Ojca Roothaana stało na czele zakonu 21 jenerałów w następującym porządku następstwa:

1. Św. Ignacy Loyola z Hiszpanii, obrany d. 19. kwietnia 1541, umarł w wieku 65 lat, dnia 31. lipca 1559.
2. Jakób Lainez z Hiszpanii, obrany d. 2. lipca 1558, umarł w 53 roku wieku, dnia 19. stycznia 1565.
3. Św. Franciszek Borgia z Hiszpanii, obrany d. 2. lipca 1565, umarł w 62. wieku życia d. 1. października 1572.
4. Everard Mercurian z Belgii, obrany d. 23. kwietnia 1573, umarł dnia 1. sierpnia 1580, w 66. roku życia.
5. Klaudyusz Aquaviva, Neapolitańczyk, obrany d. 19. lutego 1581, umarł dnia 31. stycznia 1615, w 72. roku życia.
6. Matius Vitelleschi, Rzymianin, obrany d. 15. listopada 1615, umarł d. 9. lutego 1645, w 72. roku życia.
7. Wincenty Caraffa, Neapolitańczyk, obrany dnia 7. stycznia 1646, umarł d. 8. czerwea 1649, w 56. roku życia.
8. Franciszek Piccolomini z Florencyi, obrany dnia 21. grudnia 1649, umarł dnia 17. czerwea 1651, w 69. roku życia.

Niemce.

(Księstwo Lippe-Detmold przystępuje do niemiecko-austr. związku pocztowego.)

Według ogłoszenia jeneralnej dyrekcji poczt księcia Thurn i Taxis w Frankfurcie nad Menem przystąpi księstwo Lippe-Detmold od dnia 1. lipca 1853 do niemiecko-austryackiego związku pocztowego. Księstwo zaś Lippe-Schaumburg (z urzędami pocztowymi w Bückeburg i Stadthagen) wyłączone będzie jeszcze tymczasowo od niemiecko-austryackiego związku pocztowego; przesłki więc listowe z tego księstwa i napowrót ulegają oddać. przepisom rozporządzenia z dnia 19. lipca 1852.

(Lit. kor. austr.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 25. czerwca.)

Met. austr. 5 $\frac{1}{2}$ 85 $\frac{1}{8}$; 4 $\frac{1}{2}$ 76 $\frac{3}{8}$. Akcy bank. 1624. Sardynskie —. Hiszpańskie 42 $\frac{7}{8}$. Wiedeńskie 108 $\frac{5}{8}$. Losy z r. 1834 194. 1839 r. 119 $\frac{1}{2}$.

(Kurs giełdy berlińskiej z 25. czerwca.)

Dobrowolna pożyczka 5 $\frac{1}{2}$ 101 p. 4 $\frac{1}{2}$ 102. 4 $\frac{1}{2}$ 102. 1852 102 $\frac{1}{4}$. Obligacje długu państwa 92 $\frac{3}{4}$. Akcy bank. 108 $\frac{1}{2}$ l. Pol. listy zastawne —; nowe 96 $\frac{1}{2}$; Pol. 500 l. 92 $\frac{3}{4}$; 300 l. —. Frydrychsdyry 13 $\frac{1}{12}$. Inne złoto za 5 tal. 11. Austr. banknoty. 94 $\frac{1}{4}$.

Grecya.

(Spór między tureckim i greckim rządem.)

Wiadomo, że grecki rząd wysłał wojsko na turecko-grecką granicę dla obsadzenia dwóch włości, których posiadanie wywołało spór między tureckim i greckim rządem. Wezwani za rozjemców do załatwienia tego sporu zastępcy wielkich mocarstw w Konstantynopolu, oświadczyli się na korzyść Porty i wezwali gabinet Atenski, ażeby cofnął z nad granicy swoje wojsko. Grecki gabinet wzbraniał się jednak uczynić zadość temu żądaniu, twierdząc, że te wojska są tam potrzebne dla zapobieżenia zbójckim napadom, jakich się dopuszczają rozbójnicy, znajdujący ciągle na tureckim terytorjum bezpieczne schronienie. Lord Clarendon przesłał więc do gabinetu w Atenach notę, w której się uzala na pozostawienie greckiego wojska nad turecko-grecką granicą, a grecki rząd odpowiedział na to, że ma prawo w najskuteczniejszy sposób bronić swych granic od napadów zbójckich.

(A. B. W. Z.)

Turcyja.

(Uspokojenie Turcyi co do obecnej kwestyi spornej. — Ramazan. — Odpowiedź reprezentantów Anglii, Francyi, Austrii i Prus na notę Reszyda Baszy. — Stan tureckich sił zbrojnych. — Pożar w gmachu celnym.)

Konstantynopol. 13. czerwca. Gazeta Tryestyńska donosi: Pewną jest rzeczą, że Turcyja niepragnie wojny, że wielkie pokłada zaufanie w pośrednictwie Austrii przez nowego internuncjusza barona Bruck, że Turcy z prawdziwym upragnieniem oczekują przybycia swego Babaszy (ojca) jak go już teraz nazywają, a w Tophanie zrobiono już wielkie przygotowania na jego świetne przyjęcie. Najpomysłniejsza pogoda sprzyjała ciągle podróży okrętu „Custozza“ na którego pokładzie Jego Excelencya się znajduje: Dnia 11. b. m. rano zawiął okręt „Custozza“ do portu w Syra. Internuncjusz udał się tam do c. k. jeneralnego konszula Dra Hahn, który później oddał tę wizytę na pokładzie paropływu. Wieczór dnia 12. stanął okręt „Custozza“ u wnijscia Helespontu pod turecką twierdzą Seddul-Bahr, gdyż jak wiadomo, niewolno w nocy przebywać Helespontu. Dnia 13. rano udano się w dalszą podróż, a dnia 14. zamierzał c. k. internuncjusz odbyć swój wjazd do Konstantynopola.

Mahomedanie obchodzą teraz najściślej święta Ramazanu, ale dla zachodzących teraz stosunków niedoznają roboty publiczne żadnej przerwy, a wszelkie uzbrojenia równie jak i sprawy Porty postępują z największą czynnością.

— *Journal des Debats* podaje odpowiedź reprezentantów Anglii, Francyi, Austrii i Prus na przedłożoną im przez Reszyda Baszę kwestyę względem projektu traktatu przedłożonego przez księcia Menżykowa Dywanowi; odpowiedź ta jest następująca:

21. maja 1853.

Reprezentanci Wielkiej Brytanii, Francyi, Austrii i Prus odpowiadając na życzenie Jego Exc. Reszyda Baszy, chcącego poznać ich opinie o projekcie noty zakomunikowanej w osobnej drodze księcia Menżykowa, są tego zdania, że w kwestyi, która tak blisko dotyka wolność działania i udziałność Jego Mości Sułtana, J. E. Reszyd Basza najlepszym jest sędzią jaka decyzja jest stosowną, i że się niewidzą być upowaznieni wyrzec swoją opinię względem niniejszej sprawy.

Redcliffe. E. de la Cour. E. Kletzl. Weldenbruch.

— Z korespondencyi tego samego dziennika podajemy następujące szczegóły o stanie tureckich sił zbrojnych: Flota turecka podzielona jest na dwie eskadry, z których jedna o milę od wnijscia do Bosforu stoi na kotwicy, opierając się prawem skrzydłem o Bujukdere na stronie europejskiej, a lewem o Unkiar Skeleni na stronie azjatyckiej. Składa się z dwóch trzymasztowych, 4 okrętów liniowych o 74—80 działach i 4 fregat. Reszta okrętów wojennych i fregat stoi pod dowództwem tureckiego admirała u wnijscia do czarnego morza. Przy boku admirała jest oficer angielski Mr. Adolf Slade, zostający od dawna w służbie tureckiej; ogłosił kilka opisów podróży, tudzież dzieła o polityce w Lewancie. Pierwsze jego dzieło wydane w r. 1833 zrobiło wtedy wielką sensacyę; autor miał sposobność być świadkiem operacyi wyprawy bałkańskiej w r. 1829; jako osoba neutralna bywał naprzemian to w tureckim to w rosyjskim obozie; dlatego też skreślenia jego jako naoczego świadka są zajmujące i bezstronne.

Pomimo usiłowań jego i kilku innych angielskich oficerów, między którymi się mianowicie odznaczył Sir Boldwin-Walker, były naczelny intendant arsenału w Portsmouth, niedoszła jednak flota turecka jeszcze do tego stopnia doskonałości, na jakim stoi marynarka zachodniej Europy. Okręta są piękne i dobrze zbudowane, materiał wojenny dobry, ludzie pełni siły i odwagi, ale mało wprawni w celnem strzelaniu, a co główną jest wadą, komenda bardzo jest mizerna. Jednak panuje wielki entuzjazm między załogą, która sądzi, iż na wypadek wojny z flotą rosyjską ocali honor swej bandery.

Lekkie statki, gabary i paropływy pełnią bardzo czynną służbę między arsenałem w Konstantynopolu a wszystkimi warownymi punktami nad Bosforem i transportują wojsko, amunicyę i materiał wojenny. Wszystkie twierdze tak na europejskiej jak i na azjatyckiej stronie Bosforu są teraz zupełnie opatrzone w załogi i przedstawiają szereg imponujących punktów obronnych.

Wojsko lądowe, któremu by na wypadek konfliktu znaczniesza przypadała rola niż flocie, niebędzie mogło być postawione na tak groźnej stopie jak zrazu podawano. Albowiem według pewnych doniesień niepodobna będzie z największem natężeniem doprowadzić regularną armię ramelijską na więcej niż 80,000 wojska wszelkiej broni i 220 dział. Do tego doliczyć można jeszcze 20—30000 milicyi, którą z

9. Aleksander Godifredo, Rzymianin, obrany dnia 21. stycznia 1652, umarł dnia 12. marca 1652, w 75. roku życia.

10. Goswin Nickel, Niemiec, obrany dnia 17. marca 1652, umarł dnia 31. lipca 1664, w 82. roku życia.

11. Jan Paweł Oliva, Genuńczyk, obrany dnia 7. lipca 1661, arł dnia 26. listopada 1681, w 71. roku życia.

12. Karol de Noyelle, Belgijczyk, obrany dnia 2. lipca 1682, umarł dnia 21. grudnia 1686, w 84. roku życia.

13. Thyrso Gonzales, Hiszpańczyk, obrany dnia 5. lipca 1687, umarł dnia 27. października 1705, w 84. roku życia.

14. Michael Angelo Tamburini z Modeny, obrany dnia 31. stycznia 1706, umarł dnia 28. lutego 1730, w 82. roku życia.

15. Franciszek Retz, Czech, obrany dnia 30. listopada 1730, umarł dnia 19. listopada 1750, w 77. roku życia.

16. Ignacy Visconti, Medyolańczyk, obrany dnia 4. lipca 1751, umarł dnia 4. maja 1755, w 73. roku życia.

17. Ludwik Conturioni, Genuńczyk, obrany dnia 30. listopada 1755, umarł dnia 2. października 1757, w 69. roku życia.

18. Wawrzyniec Rizzi z Florencyi, obrany dnia 21. marca 1758, umarł dnia 23. listopada 1775, w 73. roku życia.

19. Tadeusz Brzozowski, Polak, obrany dnia 4. września 1805, umarł dnia 5. lutego 1820, w 71. roku życia.

20. Ludwik Fortis z Werony, obrany dnia 18. października 1820 umarł dnia 27. stycznia 1829, w 81. roku życia.

21. Jan Roothaan, Holandczyk, obrany dnia 9. lipca 1829, umarł dnia 8. maja 1853, w 68. roku życia.

— W Konstantynopolu utworzyło się towarzystwo (Société orientale) dla zbadania krajów wschodnich we względzie naukowym

i składa się po części z członków tamtejszego ciała dyplomatycznego, częścią zaś z przyjaciół nauk. Wspomniane towarzystwo zamierzyło zbadać kraje wschodnie mianowicie we względzie historycznym i rozwoju kultury, fizykalnym i artystycznym, i wejdzie zapewne w bliższą styczność z uczonemi towarzystwami krajów zachodnich dla popieania celów podobnych.

— Z Jarmen (miasteczka w Pomeranii) przesłano do pewnego dziennika szczególne sprawozdanie o wirowaniu stołów z tą uwagą, że na tem zjawiskiem należałoby się dobrze zastanowić, i poddać je umiętnemu badaniu. Jakoż niedocieczona księga przyrody zawiera wiele jeszcze tajemnic, o których uczeni nie mają żadnego jeszcze wyobrażenia, i może nigdy mieć nie będą. — Pomieniony z Jarmen korespondent nie chciał wprzód dać wiary opowiadaniom o tem zjawisku, i wszedł nawet w zakład z pewnem towarzystwem utrzymującym zdanie przeciwne. Położył jednak ten warunek, ażeby do czółła przymocowano stolik mający wirować lub pomykać się wraz z czółnem. Próba ta powiodła się, a niedowiarek przegrał zakład. Na czółnie zasiadło dokoła stołu 7 rozmaitego wieku osób, i utworzyło łańcuch, a zakładający się stanął u rudla. W pierwszych 20 minutach pomknęło się czółno przy zupełnej ciszy w powietrzu o 50 krków z wodą. Następnie zaczęło się kręcić, i obróciło się w koło i przeciagu trzech minut. Zręcznem sterowaniem nadano mu znówu pusty na wzdłuż kierunku, poczem zapłynęło towarzystwo w 40 minutach o pół mili pod wodę, a z powrotem odbyło tę samą drogę w 6ciu minutach. Z brzegów przypatrywali się temu liczni widzowie, a powtórna próba powiodła się równie jak i poprzednia.

wielkim pośpiechem rozsetają do twierdz Sylistrya, Ruszszak, Wid-din. Czynna armia byłaby przeto w następujący sposób złożona: 60.000 piechoty, 10,000 kawalerji, 7 do 8000 artylerji. Konie kawalerji są dobre i ogniste, ale jeszcze niedostatecznie wéwczasione i nieprzyzwyczajone do regularności manewrów strategii europejskiej.

Najlepszą bronią armii tureckiej jest według powszechnego zdania artylerja, tak pod względem materiału jak i ludzi; ten ze wszechmiar pomyślny stan artylerji przynosi zaszczyt zasłudze pruskich oficerów, którzy ją doprowadzili do tego stopnia doskonałości. — Nawet gdyby powołano wszystkich Redylów (milicye), niemogłaby Turcja postawić w Europie więcej nad 120—130000 wojska.

Rząd zajmuje się także organizacją armii azjatyckiej i spodziewa się przywieść ją na 30—40000 tak regularnego jak i nieregularnego wojska, nielicząc w to Kurdów, których wprawdzie wzywano, ale niemożna na nich liczyć z pewnością, gdyż w ostatnich latach kilkakrotnie przeciw nim robiono wyprawy, ażeby ich przywieść do posłuszeństwa. Jeżeli staną na wezwanie, to postawią kilka tysięcy doskonałej nieregularnej kawalerji.

Korespondent dziennika *Times* robi z swojej strony w tym względzie następujące uwagi:

Turcy starali się od dawna obwarować Dardanele potężnymi twierdzami, ale zaniedbali Bosfor, jednak jest na północnej stronie tej cieśniny kilka warowni, któreby należycie zaopatrzone, bardzo skutecznie oprzeć się mogły nieprzyjacielowi zbliżającemu się od czarnego morza. Ale ich działa są ponajwiększej części zbyt małego wymiaru, a oprócz tego są z tylnej strony zupełnie odsłonięte, tak iż wojsko lądujące na czółnach i atakujące z zaplecza znaczną zrobiłoby mogło dywersję.

O flocie stojącej pod Bajukdere powiada ten sam korespondent, że załoga jej wprawdzie nie jest ani kompletną ani dostatecznie wprawną, jednak mogłaby się przy dobrej dyspozycyi stać strasznym żywiołem obrony; gdyby jednak — powiada dalej rzeczony korespondent — flota rosyjska się odważyła narazić na jej ogień i na ogień warowni, toby wprawdzie uszkodzona i w liczbie zmniejszona, lecz jeszcze zdolna do walki, podpłynęła aż do pałacu Sultana i tam mogłaby zarzucić kotwicę t. j. dominowałaby nad „złotym rogiem“, gdzie stoją wszystkie okręta kupieckie, gdzie się znajdują morskie i lądowe arsenały itd., byłaby rzeczywistie w sercu państwa i w posiadaniu wszelkiej siły wynikającej z takiej pozycyi. Myśl zaś, iżby flota Turecka za nią się udała i powtórnie stanęła do walki, nie może wcale mieć miejsca.

— Pożar, który się dnia 6. wszczął w gmachu celnym w Konstantynopolu, nie był według doniesienia dziennika *Oss. Triest* 11. jeszcze zupełnie ugaszony a szkoda była znaczna. Według gazety *Tryest* był już ugaszony a podpalaczom głównie szło o zniszczenie ksiąg rachunkowych, co im się też zupełnie powiodło. (*Abb. W. Z.*)

(„*Journ. de Constantinople*“ o rosyjskim ultimatum.)

„*Journal de Constantinople*“ z dnia 14. b. m. zawiera półurzędowy artykuł, w którym jest wzmianka o przedłożeniu rosyjskiego ultimatum. Ministrowie zasięgnęli już w tym względzie zdania Sultana, i gromadzili się kilkakrotnie dla dokładnego rozpoznania i naradzenia się nad notą hrabi Nesselrode. Podstawą tych narad był zawsze wzgląd na godność i niezawisłość tronu, honora i udzielnych praw kraju. Zresztą powiada rzeczony artykuł, przyznano już wszystko, czego Rosya żąda, i jeszcze więcej firmanem z dnia 6. b. m.; spodziewać się więc należy, że Jego Mość Cesarz Rosji na tych koncesjach poprzestanie. Rzeczony firman jest szczególnie dlatego dostateczną rekojmią, iż Sultana publicznie i wobec wszystkich mocarstw świata przyjął na siebie zobowiązanie nienaruszać w niżem przywilejów i swobód zapewnionych rozmaitym wyznaniom. (*L. l. a.*)

(Depesza telegraficzna.)

Konstantynopol, 17. czerwca. Zamierzone jest utworzenie i ustawienie dwóch korpusów armii po 45 do 50.000 wojska w Bułgarii. Sztab generalny przeniósł się do Szumli, gdzie także Omer Basza jest spodziewany. Trzeci korpus armii liczący do 48.000 wojska ma być skoncentrowany w Erzerum w Azji. Flota turecka znajduje się na ostatecznej północnej koźczyźnie Bosforu od Theraii aż do ujścia czarnego morza. Pomimo tych urzędownie oznajmionych uzbrojeń panuje jednak powszechna nadzieja utrzymania pokoju.

(*Lit. kor. autr.*)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Genoa, 23. czerwca. Niejaki Rebotto rozwinął wczorą czerwoną chorągiew wydając okrzyki na cześć republiki wśród zgrai uliczników. Karabiniery niebawem przytłumili zapamiętały exes.

Kopenhaga, 24. czerwca. Sejm przyjął po trzecim odczytaniu poselstwo względem następstwa tronu większością 119 głosów przeciw 10, poczem wydało zgromadzenie huczne okrzyki na cześć króla Jego Mości.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Sanockim.)

Sanok, 21. czerwca. Według doniesień handlowych sprzedawano na targach w Sanoku, Dobromilu, Lisku i Rymnowie od 1. do 15. b. m. w przecięciu korzec pszenicy po 9r.11ł.—8r.24k.

—8r.54k.—9r.36k.; żyta 7r.36k.—7r.24k.—7r.27k.—8r.48k.; jęczmienia 6r.14k.—6r.—6r.24k.—7r.; owsa 3r.24k.—3r.12k.—3r.42k.—4r.; hreczki w Dobromilu 8r.; kukurudzy 7r.21k.—0—8r.—8r.12k.; ziemniaków 0—0—5r.—4r.48k. Cetrnar siana po 1r.12k.—1r.6k.—0—0. Za sag drzewa twardego płacono 4r.30k.—5r.12k.—0—6r., miękkiego 3r.24k.—4r.12k.—0—4r. Funt mięsa wołowego kosztował 7k.—4k.—0—4k. i garniec okowity 2r.8k.—2r.—0—1r.36k. mon. konw. Węlay i nasienia koniezu nie było w handlu.

(Targ Olomuniecki na woły.)

Olomuniec, 22. czerwca. Na dzisiejszym targu było tylko 230 sztuk wołów; mianowicie przypędzili: Schoel Schwarzküchel z Myślenia 30 sztuk, Józef Katz z Łukawicy 83, a w mniejszych partjach 117 sztuk.

Chociaż gatunek bydła był w ogóle lepszy, ceny jednak poszły tak wysoko w górę, że rzeźnicy ograniczyli się tylko na naglejszą potrzebę, a 90 sztuk pozostało niesprzedanych.

W drodze sprzedano około 900 sztuk wołów.

Słychać, że w przyszłym tygodniu ma nadejść z Galicyi 1800 sztuk wołów.

Na targu Wiedeńskim było 2240 sztuk wołów, a za cetrnar płacono 60 zr. w w.

Kurs lwowski.

Dnia 28--29. czerwca.	gotówka		towarem	
	zlr.	kr.	zlr.	kr.
Dukat holenderski m. k.	5	8	5	11
Dukat cesarski „ „	5	13	5	16
Półimperyal zł. rosyjski „ „	8	59	9	2
Rubel srebrny rosyjski „ „	1	43 ¹ / ₂	1	44 ¹ / ₂
Talar pruski „ „	1	36	1	38
Polski kurant i pięćzłotówka „ „	1	17 ¹ / ₂	1	18 ¹ / ₂
Galicyjskie listy zastawne za 100 zlr. „ „	90	52	92	24

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 28. czerwca 1853.	zlr.		kr.	
	zlr.	kr.	zlr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po m. k.	—	—	—	—
Przedano „ „ 100 po „ „	91	30	—	—
Dawano „ „ za 100 „ „	—	—	—	—
Żadano „ „ za 100 „ „	—	—	—	—

(Kurs wekalowy wiedeński z 28 czerwca.)

Amsterdam 1. 2. m. 151³/₄ Augsburg 109³/₈ l. uso. Frankfurt 108³/₄ l. 2. m. Genoa 129 p. 2. m. Hamburg 161¹/₂ l. 2. m. Liworna 109¹/₂ p. 2. m. Londyn 10.47. l. 3. m. Medyolan 109¹/₄. Marsylja 1. 128⁷/₈ Paryż 129¹/₄ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5⁹/₁₆ lit. A. 93⁷/₈. lit. B. 166¹/₂. Lomb. —. Pożyczka z roku 1852 94. Oblig. indemn. —.

(Kurs pioniowy na giełdzie wiat. d. 27. czerwca o pół do 2. popołudnia.)
Ces. dukatów steplowanych agio 15⁵/₈. Ces. dukatów obraczkowych agio 15¹/₈. Ros. imperyalu 8.51. Srebra agio 9⁷/₈ gotówka.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 28. czerwca.

Hr. Starzeński Michał, z Olejowa. — Hr. Łoś Tadeusz, z Narola. — Hr. Kalinowski Władysław, z Bakowiec. — Hr. Lanckoroński Władysław, z Poddubiec.

Dnia 29. czerwca.

Hr. Starzeński Leopold, z Dytkowice. — PP. Orłowski Kalikst, z Lisowice. — Cywiński Franciszek, z Delejowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 28. czerwca.

PP. Strojnowski Ignacy, c. k. nad-przewodnik sądów krajowych, do Krakowa. — Oliva Karol, c. k. radca finans., do Brodów. — Trampler Walenty, c. k. major, do Krakowa. — Korytowski Erazm, do Bartatowa. — Żebrowski Tad. do Żurawna. — Bredt Teodor, król. prus. radca, do Stanisławowa.

Dnia 29. czerwca.

Hr. Golejewski Kornel, do Krakowa. — Hr. Parys Adam, do Rawy. — PP. Czerwiński Tytus, do Nadyca. — Mysłowski Alfred, do Koropca. — Natory Aleksander, c. k. major, do Krakowa. — Nikorowicz Kornel, do Krakowa. — Wojski Franciszek, c. k. radca sądu szl., do Brzeżan.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 28. i 29. czerwca.

Pora	Barometr w mierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zran.	27 10 29	+ 12°	+ 18°	zachodni ₁	mglisto
2 god. pop.	27 10 85	+ 17,5°	+ 11°	„	pochm. i słońce
10 god. wie.	27 10 85	+ 15,5°	„	„	pochm.
6 god. zran.	27 11 62	+ 15°	+ 24°	zachodni ₁	„
2 god. pop.	27 11 25	+ 23°	+ 15°	połud.-zachod. ₁	„
10 god. wie.	27 11 22	+ 16°	„	„	„ błyskawica

TEATR.

Dziś: komed. niem.: „*Kunst u. Natur.*“ (Pierwszy występ p. Wölfling.)

W Sobotę: opera niem.: „*Die Hugonotten.*“ (Na dochód p. Ant. Uetz.)